

A magyarság nem él a törvények biztosította jogokkal

Az adott törvényi keretet sem használjuk ki megfelelően

A csíkszeredai polgármesteri hivatal gyűléstermében Lesz-e valódi kétnyelvűség Erdélyben? Rajtad múlik címmel tartott előadást péntek délután Szigeti Enikő, Batizán Emese Emőke és Horváth Kovács Ádám, akik a marosvásárhelyi Civil Elkötelezettség Mozgalom (CEMO) tagjaiként látogattak a hargitai megyeszékhelyre Veress Dávid, az Édes Anyanyelvünkért Szövetség elnökének meghívására.

A CEMO tagjai eképpen vallanak magukról: a civil szervezetet elkötelezett aktivisták és értelmiségiek alapították, akiknek szilárd meggyőződésük, hogy a társadalom mai állapotának és hozzáállásának gyökeres megváltoztatásához elsősorban tudatosításra, oktatási programokra, valamint érdekérvényesítő képesség kialakítását célzó tevékenységekre van szükség. Céljuk többek között, hogy közösségeink tagjai aktívan és egyre növekvő számban vegyenek részt a demokratikus folyamatokban, és külön hangsúlyt kívánnak fektetni a fiatal generáció oktatására, akiket az aktív állampolgárságra való neveléssel, valamint a civil elkötelezettség elsajátításával arra motiválnák, hogy bekapcsolódjanak közösségük ügyeibe és elkötelezett állampolgárokká váljanak.

A csíkszeredai előadáson a három meghívott a mozgalom nyelvi jogok terén folytatott tevékenységéről számolt be. Az előadáson megjelent tucatnyi érdeklődőnek felhívták a figyelmet a

civil mozgalmak erejére, felvázolták a romániai törvényekben rejlő lehetőségeket, melyek elősegítik a kétnyelvűség szélesebb körű elterjesztését, valamint a világon található jó példákat is bemutattak, ahol kitartó küzdelem árán komoly sikereket ért el az illető közösség.

Említést tettek a francia nyelvű Québecről, ahol kezdetben nagyon zavaros volt a helyzet, mindent angolul feliratoztak. 1881-ben Tocqueville azt a helyzetet „kulturális szkizofréniának” nevezte. Ma a kanadai ország részben már csak a francia a hivatalos nyelv. Európai példaként a spanyolországi 1979 óta autonóm státusszal rendelkező Katalóniát hozták fel, ahol ugyancsak erőfeszítések árán, de 1983-tól törvény született a katalán nyelv normalizációjáról.

Romániát külföldön pozitív példának szokták felhozni, ami nem teljesen alaptalan – fogalmazott Szigeti Enikő, emberjogi aktivista, aki négy éve él Marosvásárhelyen nagy nemzetközi emberjogi szervezeteknél dolgozott. Szigeti kifejtette: az elmúlt évtizedekben erős közösségeket is sikerült elgyengíteni, magyar nyelvben nagyon nagy romlás tapasztalható, gondolkodásunk beszűkült. Magatartásváltozást kell előidézni a közösségekben, és meg kell szabadulni a múlt terhes maradványaitól, a félelemtől és a tehetetlenségtől. Használni nyelvünket nem bűn, hanem kötelesség.

Romániában adva van bizonyos törvényi keret, de a törvények akkor lépnek érvényre, ha magunkévá tesszük, jelen pillanatban az a tapasztalat, hogy a magyarság nem él jogaival. Batizán Emese Emőke hangsúlyozta: az, hogy a magyarok főleg a szórványban a mindennapi beszédben nagyon sok román szót használnak, az nem kétnyelvűség, hanem nyelvi romlás, és ez a romlás nagyon gyorsan terjed, pedig nyelv nélkül nincsen kultúra – figyelmeztetett Batizán. Végezetül Horváth Kovács Ádám, a CEMO különböző akcióiról, a kétnyelvűségért folytatott küzdelmükről számolt be a közönségnek.